

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
עודד פורר
אביגדור ליברמן
שרון ניר
יבגני סובה
יוליה מלינובסקי
חמד עמאר

פ/25/3416

הצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון – שלילת האפוטרופסות הטבעית עבור נאשמים ומורשעים בעבירות אלימות במשפחה), התשפ"ג–2023

תיקון סעיף 27א 1. בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב–1962¹, בסעיף 27א(א), אחרי פסקה (2) יבוא :

"(3) חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין שביצע כלפי ההורה האחר של הקטין או כלפי אחד מילדיו שלו ;

(4) מעשה מגונה לפי סעיף 348 לחוק העונשין שביצע באחד מילדיו."

דברי הסבר

אלימות משפחתית מהווה תופעה בעייתית בתוך החברה הישראלית איתה המדינה ניסתה לא פעם להתמודד בכלים שונים : בחקיקה, במתן סמכויות מנהליות ובאכיפה. אולם, מאז שפרצה מגפת הקורונה לחיינו קיימת מגמת החרפה במקרי אלימות במשפחה בה יש לטפל בנחישות. התמודדות המדינה עם אלימות בתוך התא המשפחתי מציפה סוגיה מורכבת הקשורה להתערבות ולהשפעה של ההורה האלים על חייו של ילדו הקטין, קרי הזכויות והחובות של האפוטרופוס.

במצב החוקי הקיים, ההורה האלים ממשיך להחזיק באותן זכויות וחובות שלו כאפוטרופוס על ילדיו, אם הורשע או מתנהל כנגדו הליך משפטי הנוגע לעבירות אלימות כלפי ההורה האחר של הקטין או כלפי אחד מילדיו שלו אם אין מדובר בעבירת רצח או ניסיון לרצח. הדברים דומים ביחס למצבו של הורה שביצע מעשה מגונה באחד מילדיו שאינו מגיע כדי עבירת אינוס או מעשה סדום.

¹ ס"ח תשכ"ב, עמ' 120.

כך, המשפחה, קורבנות האלימות, כבולים תחת סמכויות האפוטרופוס של ההורה האלים במשך תקופה ארוכה.

הצעת החוק נולדה לאור טענות שהמצב הקיים אינו מספק מענה הולם לקורבנות האלימות במשפחה, ולטובת הקטינים החשופים לאלימות. מוצע על כן להוסיף את עבירות החבלה בכוונה מחמירה ומעשה מגונה לשלילה בהרשעה ובהגשת כתב אישום וזאת מכיוון שרוב הסדרי הטיעון בתיקים של ניסיון רצח, אונס ומעשה סדום נגמרים בהרשעה לפי סעיפי עבירה פחותים אלה.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת אלכס קושניר (פ/1553/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת עודד פורר וקבוצת חברי הכנסת (פ/2468/25).

הצעת החוק זהה לפ/2468/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ז בסיוון התשפ"ג (05.06.2023)